

MANUEL MOLINS

«El teatre valencià ha d'estar a l'altura de l'europèu»

Manuel Molins (Alfara del Patriarca, 1946), tota una institució teatral, ha hagut d'esperar molts anys per veure un dels seus textos convertit en una gran producció pública. L'estrena en el Teatre Principal de València de 'Poder i santedat', amb direcció de Paco Azorín, desfà el greuge, amb un muntatge crític, polèmic i ambiciós que despulla les misèries vaticanes.

Per Xavier Aliaga / @xavialiaga

A Manuel Molins se'l nota satisfet, realitzat. Tot i que, com qualsevol autor, discrepa d'algunes decisions escèniques en l'adaptació de la seua obra, fa un balanç global molt positiu de *Poder i santedat*, nascut d'un text que li va valdre el Premi Pere Capellà dels Octubre, l'any 2017. Una conversa llarga i ben substanciosa, plena de confidències impubliques, que us oferim necessàriament resumida.

—Quan el vaig entrevistar arran del Premi Pere Capellà, ja em va dir que, per representar l'obra, calia la participació d'un teatre públic o nacional. I llavors no tenia molta confiança, ni tan sols amb el canvi d'administració. Quin ha estat el procés?

—El 2 de gener de 2019, em va telefonar Roberto Garcia [director adjunt d'Arts Escèniques de l'Institut Valencià de Cultura] i em va dir que havia passat la nit de Cap d'Any llegint una obra meua que li havia entusiasmat. Una obra com *Poder i santedat*, una nit com aquella! Ni jo, que soc l'autor, ho haguera fet [riu]. Bromes a banda, em diu que vol muntar-la. Jo li havia proposat abans fer *València, Hollywood, Iturbi*, que és un text que m'estime molt i que espere que en algun moment es pugui fer, perquè és un personatge valencià internacional i una figura molt

contradictòria. Aquesta obra no li va interessar a Roberto Garcia, però al cap del temps em proposa fer *Poder i santedat*. La primera qüestió que vaig plantejar és que no volia dirigir el muntatge i també el vaig advertir que estava aparaulat amb el Teatre Micalet. Garcia em va insistir a fer-ho en un teatre públic i em va donar a escollir entre el Rialto i el Principal. Vaig escollir el Principal. I pel que fa als directors, em va fer algunes propostes, però jo li vaig proposar Paco Azorín. Ens coneixem des de fa molts anys, des que jo vaig fer *Una altra Ofèlia*, una obra que li va impressionar, potser perquè tinc un tipus d'escriptura molt shakesperiana. Ell és un shakesperian convençut i, a partir d'això, vam fer amistat. Per tant, tenim una magnífica relació, podem entendre's, i és un gran escenògraf, probablement el millor de l'Estat espanyol. I, a més, és un bon director; va fer un *Juli Cèsar* meravellós. Una altra característica és que aquest és un espectacle molt operístic, s'ubica en el món vaticà, grandios, d'espais únics i molt d'aire. I això Paco sap fer-ho molt bé. Era el director ideal.

—S'ha dit que aquesta estrena era un acte de justícia amb Manuel Molins.

—No m'agrada reduir les coses a l'àmbit personal. Personalment, estic agraït i content. M'han

KIKE TABERNER / ARXIU

fet cas i està molt bé. Però s'ha d'anar més enllà, a la qüestió institucional. Prou del món del saine i pensar en xicotet en el teatre valencià, en el diminutiu! No diré que hem d'anar a l'augmentatiu, però almenys situem-nos en el grau positiu.

—Aquesta combinació de teatre ambiciós i de denúncia no és habitual en el teatre públic valencià, per no dir que és inèdita.

—Crec que és un fet inèdit. Ni grandot ni xicotet, gran. Punt. És el que m'interessa, el teatre valencià ha d'estar a l'altura del teatre europeu. Si el teatre català, com a espectacle, no com a dramatúrgia, és un dels millors d'Europa, que ho és, i el teatre madrileny, en castellà, és un dels millors com a dramatúrgia, no com a espectacle, el valencià hauria d'ajuntar-ho tot i irrompre. Hem d'estar en el cànon. I això és un esforç nostre. Els més majors, siga Rodolf Sirera o siga jo, no importa els noms, hem de lluitar-ho. La comedieta està molt bé, però a mi m'interessa el gran teatre europeu. I això és el que jo vull fer. *Poder i santedat* n'és una mostra, però no és l'única.

—A l'obra apareix un acarament entre els pares Ratzinger i Francesc que recorda la pel·lícula de Fernando Meirelles *The two popes*. Però l'escena ja estava en el text original, anterior al film.

—*Poder i santedat* naix de dues prèvies i una discussió. Jo tinc molts amics sacerdots, esplèndides persones...

—Vostè mateix va passar pel seminari.

—Sí, molts anys, a punt d'ordenar-me [riu]. Però deixem la meua biografia. El llibre està dedicat a dos d'aquells amics sacerdots, Vicent Agustí i Vicent Extrems. Jo volia fer un acarament entre Hans Küng, el teòleg real [a l'obra es fa referència al teòleg fictici Thomas Küng] i Ratzinger. Vicent Agustí m'estimulava a fer-ho, però no m'acabava de convèncer, ho trobava petit, per a un sector molt minoritari. Després vaig fer una cosa que plantejava el problema de la sodomia. I una tercera cosa prèvia, sobre el viatge del papa Ratzinger a Londres per entrevistar-se amb les víctimes d'abusos. Tampoc no m'agradava i ho vaig deixar córrer. Vaig deixar passar el temps i vaig començar a arrearplegar informació, un treball de dos o tres anys, per fer un altre plantejament, una nova visió de la qual naix *Poder i santedat*. La pederàstia no és un problema eclesiàstic, està per tot arreu. Però en el cas de l'Església és més important perquè es ven com una gran potència espiritual.

—El text donava per a una de quatre o cinc hores. El muntatge encara és llarg, supera les dues hores. Què li sembla la síntesi final?

VICENTE A. JIMÉNEZ

—Bé. He treballat molt amb el director i crec → que el resultat final és bo. Potser hi ha algunes coses en què jo no hi estaria d'acord, però no pots pretendre estar d'acord al cent per cent.

—Veu connexió en els Àngels de Sodoma del text, que són uns refugiats, amb els de l'obra, relacionats amb les músiques urbanes?

«La pederàstia està per tot arreu, però en el cas de l'Església és més important»

—Els meus Àngels són suburbans, refugiats, perquè el tema dels marginats és una cosa que m'interessa molt, és una constant en la meua obra. Per una raó biogràfica que no he contat mai: als anys setanta, un superior meu, Andreu López, pensava que si no sabíem alemany no érem res. I ens va enviar a Alemanya, a Stuttgart. Allí em vaig implicar molt amb el tema de la immigració, hi havia moltíssims immigrants, sobretot manxecs, gallecs i andalusos. El dolor terrible de la gent que ha de deixar la seua casa per guanyar-se la vida em va impressionar molt. Em va calar i és una constant de la meua dramaturgia. Per a mi són molt importants els Àngels de Sodoma, de fet no és banal que apareguen en el subtítol.

—En el títol de l'obra representada no apareixen els Àngels de Sodoma.

—No. Això em sap greu i és una cosa de la qual m'he queixat. Però com ara impera la cosa mediàtica, un títol i prou... Els Àngels són importants perquè aclareixen què és això de la sodomia, que no és el pecat sexual, sinó el de no acceptar l'altre, de no obrir les portes a l'altre. Per això parle d'una Europa sodomítica. A més, no m'interessaven uns àngels convencionals, vagant pel cel, això ho vaig parlar molt amb Paco Azorín.

—Llavors, li convenç la caracterització urbana dels Àngels de la representació?

—Em convenç relativament. Crec que el fet que canten rap està bé, perquè el rap és la música del carrer. Però més que els Àngels de Sodoma el que veig són dues persones cantant rap.

—L'obra reflecteix la il·lusió generada pel papa Francesc i els problemes per canviar les coses de veritat.

—Quan va aparèixer el papa Francesc vaig intuir que li farien la vida impossible, que ho anava a passar malament. En efecte. És un home que crec que ho intenta, com dic en el meu text, és un lector de l'Evangelí. I si es llegeix l'Evangelí es veu que el cristianisme no és imposició. Jesús diu: vingueu i veieu. Aquesta és la clau. És el que dic al cardenal [Antonio] Cañizares i a tota aquesta gentola: que vinguen i veguen. A veure l'obra han vingut membres de l'Opus Dei i s'han quedat entusiasmats. Em consta. On està el problema?

—Fa referència a la polèmica generada per l'obra des que es va fer públic el cartell, que té un element provocador. A Manuel Molins li agrada?

—Quan me'l presentaren vaig pensar en el Dönd, honestament. Em recordava quan era xiquet i arrebegaven diners "per als negrets" i apareixen els rectors besant els xiquets perquè era el que tocava.

—Però és un bes en la boca.

—I què? No vaig pensar mai en una mala història. Està basat en fotografies reals de Benet XVI besant xiquets i fa una relectura d'una obra de Banksy, el famós bes entre dos policies. És una manera de cridar l'atenció, és el que ha de fer un cartell. Per què no? No em va molestar en absolut.

—En tot cas, això va donar peu que Cañizares, arquebisbe de València, l'acusara d'atemptar contra la llibertat religiosa. Vostè va replicar que exercia la seua llibertat religiosa.

—Aquest home no s'enterra de res, és una persona intel·lectualment molt mancada. Tota la meua dramaturgia està a favor d'un humanisme, cristià o no cristià, alliberador.

—L'obra no és un atac a la religió catòlica, és una defensa de l'amor.

—L'atac és al fet que l'Estat que vol representar l'Evangelí no pot ser aquell Estat. I després, l'obra és un cant a l'amor de Jesús, el de l'Evangelí, no el que defensa l'Església apostòlica i romana. Un amor lliure, un amor plural. ●